

Motion till riksdagen 2024/25:1553

av Cecilia Engström och Camilla Rinaldo Miller (båda KD)

Flexiblare sjukförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera sjukförsäkringssystemet genom att slopa de fasta ersättningsstegen och införa en personanpassad procentsats för sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska sjukförsäkringssystemet har som mål att ge ekonomiskt stöd till individer som tillfälligt eller permanent förlorat arbetsförmågan på grund av sjukdom eller skada. Systemet är viktigt för att skydda individer och deras familjer från ekonomiska svårigheter, men det har även en betydande inverkan på hur individer återhämtar sig och återgår till arbete.

I dagsläget är sjukersättningen i Sverige knuten till fasta ersättningssteg på 25, 50, 75 och 100 procent. Dessa steg har visat sig vara otillräckliga för att möta behoven hos många individer. I praktiken leder det till en trubbighet som inte tar tillvara på den enskildes faktiska arbetsförmåga, vilket kan leda till både onödigt långtidssjukskrivning och förlorad arbetskraft.

Ett system som betonar arbetsförmåga snarare än arbetsoförmåga kräver större flexibilitet för att kunna anpassas efter individens unika situation. Detta skulle inte bara underlätta återgången till arbete utan även bidra till att upprätthålla och stärka individens känsla av delaktighet och egenvärde under sjukdomsperioden.

Begränsad anpassningsförmåga: De fasta stegen (25, 50, 75 och 100 procent) i sjukförsäkringen kan inte alltid spegla en individs verkliga arbetsförmåga. Om en individ exempelvis har förmåga att arbeta 60 procent, tvingas denne antingen arbeta mer än vad som är hälsomässigt försvarbart (75 procent) eller mindre än vad som är möjligt (50 procent). Detta skapar en onödig belastning på individen och arbetsplatsen.

Hämmande för återgång till arbete: När individer uppmuntras att följa de fasta stegen, kan det hämma en stegvis och trygg återgång till arbete. En medarbetare som återgår till arbete efter en sjukskrivning behöver ofta kunna anpassa sin arbetsinsats gradvis, något som nuvarande system inte tillåter fullt ut.

Motverkar arbetsgivares anpassningsmöjligheter: Chefer och arbetsgivare ställs inför svårigheter när de ska balansera medarbetares arbetsförmåga mot sjukförsäkringssystemets stelbenta steg. Detta kan leda till ineffektiv planering och ökad stress både för den anställde och arbetsgivaren.

Kristdemokraterna förespråkar en omedelbar reform av sjukförsäkringssystemet för att skapa största möjliga flexibilitet och anpassning till individens verkliga arbetsförmåga. Vi föreslår att de fasta ersättningsstegen slopas och ersätts med en personanpassad procentsats för sjukersättning som kan variera mellan 20 och 100 procent.

Personanpassad sjukersättning: Vi föreslår att sjukersättningen kan ges i exakt den procentsats som motsvarar individens arbetsförmåga, från 20 procent och uppåt, baserat på läkarens bedömning och i samråd med arbetsgivaren. Detta skulle innebära att en medarbetare som bedöms kunna arbeta exempelvis 60 procent, också får sjukersättning för resterande 40 procent.

Stöd för gradvis återgång till arbete: Genom att möjliggöra en mer flexibel sjukpenning kan individer återgå till arbetet i den takt som deras hälsa tillåter, vilket skulle kunna öka arbetsmoralen och främja en snabbare återgång till full arbetsförmåga.

Förstärkt arbetsgivarsamverkan: Vi föreslår även att arbetsgivare får ökat stöd och vägledning i att anpassa arbetet utifrån den anställdes arbetsförmåga. Detta kan innebära samråd med företagshälsovård och anpassade arbetsuppgifter som möjliggör en gradvis återgång till arbete.

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen "Mer trygghet och bättre försäkring" (SOU 2015:21) föreslog redan 2015 att sjukpenning bör kunna ges med större flexibilitet, något som vi anser bör implementeras omgående. Utredningen underströk vikten av att bedöma arbetsförmågan mot individens vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren och möjliggöra flexibel sjukpenning i dessa fall.

I flera europeiska länder, såsom Nederländerna och Tyskland, har man redan infört flexibla sjukersättningssystem som tillåter mer nyanserade graderingar av arbetsförmågan. Dessa system har visat sig vara effektiva för att stödja individer i deras återgång till arbetslivet och bör tjäna som inspiration för Sverige.

För att bättre tillvarata den enskildes arbetsförmåga och stödja en effektiv och hälsosam återgång till arbete, föreslår Kristdemokraterna att de fasta ersättningsstegen i sjukförsäkringen slopas och ersätts med en mer flexibel, personanpassad procentsats. Detta skulle inte bara gynna den enskilde individen utan även stärka arbetsmarknaden och samhällsekonomin i stort. Riksdagen bör därför bifalla denna motion och uppmana regeringen att genomföra nödvändiga förändringar i sjukförsäkringssystemet.

Cecilia Engström (KD)

Camilla Rinaldo Miller (KD)